

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2021/22:46

Fredagen den 17 juni

§ 1 Utrikes frågor

Utrikesminister Ann Linde

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor
den 16 maj 2022

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikes frågor den 20 juni 2022

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi har här utrikesminister Ann Linde med medarbetare, och vi hälsar er hjärtligt välkomna till dagens EU-nämndssammanträde. Vi inleder som vanligt med återrapporten.

Anf. 2 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Tack, herr ordförande! EU-nämnden har mottagit skriftlig återrapportering från rådets möte den 16 maj. Jag har inget att tillägga till den.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar och tackar för informationen.

Vi går in på dagordningspunkt 3, Aktuella frågor. Det är en informationspunkt, en återkommande fråga inom ramen för utrikesrådet.

Anf. 4 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Herr ordförande! Josep Borrell väntas ta upp olika ämnen under dagordningspunkten Aktuella frågor. Även om ståndpunkter om dessa frågor inte ska förankras i riksdagen vill jag säga något om vad vi tror kan komma upp.

Borrell väntas ta upp Gulfen, mot bakgrund av det gemensamma meddelande från den höga representanten och kommissionen om EU:s strategiska partnerskap med regionen som publicerades den 18 maj. Jag välkomnar meddelandet.

Sverige har under en längre tid verkat för att EU:s förbindelser med och engagemang i Gulfregionen ska stärkas. Sverige betonar att mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer måste ges tyngd i EU:s förbindelser med Gulfregionen. Detta är också frågor som lyfts fram i meddelandet. Även andra svenska prioriteringar framhålls, bland annat grön omställning, handel samt regional och internationell fred och säkerhet.

Av meddelandet framgår att EU avser att intensifiera sitt engagemang till stöd för en bred regional dialog och vidareutveckling av institutioner för regionalt samarbete runt Gulfen. Det är också välkommet att Sverige har fått gehör för att EU ska tillsätta ett särskilt sändebud för Gulfen.

Jag vill även nämna att rådet som A-punkter väntas anta slutsatser om partnerskapet med Gulfen, om en tryggad livsmedelsförsörjning samt om den externa dimensionen av terrorism.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar och tackar för informationen.

Vi går in på dagordningspunkt 4, Afrikas horn. Det här är en diskussionspunkt.

Anf. 6 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Herr ordförande! Situationen på Afrikas horn är allvarlig och präglas av omfattande humanitära kriser, konflikter och avbrutna demokratiska transitioner. Risken är stor att konflikter sprider sig mellan länderna och destabiliserar regionen. Rysslands aggression mot Ukraina har förvärrat situationen ytterligare genom att försämra tillgången till livsmedel, som nu är den värsta på ett decennium.

Diskussionen på FAC väntas fokusera på utvecklingen i Etiopien men också beröra Somalia efter det nyligen genomförda presidentvalet och Sudan efter militärkuppen.

I Etiopien är det viktigt att parterna bygger vidare på de steg som har tagits för att säkerställa en hållbar vapenvila, säkert och obehindrat humanitärt tillträde samt ansvarsutkrävande för begångna övergrepp och kränkningar.

Sverige ser allvarligt på de senaste uppgifterna om massarresteringar av flera tusen personer i Amhararegionen. Det är viktigt att alla parter, inklusive aktörer i Amhara och Afar, deltar i de fortsatta medlingsansträngningarna för att nå en hållbar politisk lösning på konflikten i norra Etiopien. Jag ser att det finns möjlighet för EU att utöka sitt stöd till detta arbete och har stort förtroende för EU:s särskilda sändebud Annette Weber.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Sverige stöder EU-sändebudets ansats att unionen även fortsättningsvis ska använda sitt ekonomiska stöd till den etiopiska staten för att främja eldupphör, humanitärt tillträde och ansvarsutkrävande genom att successivt återuppta utbetalningarna om framsteg sker. EU bör tydligt kommunicera vilka framsteg som krävs för att återuppta stödet.

I Somalia har valprocessen avslutats och en nygammal president tillträtt, Hassan Sheikh Mohamud. Till skillnad från valprocessen har maktskiftet hittills gått lugnt till väga. EU har flera aktuella Somaliafrågor på sitt bord, inte minst stödet till insatsen Atmis, tidigare Amisom. Det är angeläget att diskutera hur vi kan stödja utvecklingen i landet på bästa sätt. Demokratisering, försoning och federalisering är här viktiga processer.

Situationen i Sudan fortsätter att vara allvarlig efter militärkuppen den 25 oktober, med ökat våld och skenande matpriser. Befolkningen fortsätter att demonstrera för en återgång till civilt styre. Hittills har ett hundratal demonstranter dödats. Att militären den 29 maj lyfte undantagstillståndet

och släppte politiska fångar är dock en ljusglimt i en i övrigt dyster utveckling.

Den politiska processen, som stöds av FN, Afrikanska unionen och IGAD, pågår men står inför stora utmaningar.

Sverige stöder det trilaterala initiativet för att hitta lösningar för alla parter och som ett led i detta också säkra kvinnors deltagande i processen.

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går in på dagordningspunkt 5, Egypten. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 8 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Herr ordförande! Dagen före FAC hålls ett associeringsråd där EU och Egypten väntas anta nya partnerskapsprioriteringar för 2021–2027.

Sverige har under förberedelserna särskilt lyft fram samarbetet kring grön omställning och EU:s krav på en förbättrad situation för mänskliga rättigheter, inklusive stärkt jämställdhet. Vi välkomnar också EU:s ökade samarbete med Egypten om energifrågor, som kan bidra till en ökad energisäkerhet för Europa och främja grön omställning.

I sammanhanget är det positivt att bolaget Hitachi Energy, som är delvis svenskt, med produktion i Ludvika, förra året vann en stor upphandling om en högspänningsledning. Flera svenska aktörer i Team Sweden har arbetat för att stödja affären, som skapar viktiga arbetstillfällen i Sverige.

EU behöver också stödja det södra grannskapet inklusive Egypten när det gäller trygkad livsmedelsförsörjning. Många länder i regionen har här drabbats, som en konsekvens av den ryska aggressionen mot Ukraina.

I anslutning till FAC hålls även en informell lunch med Egyptens utrikesminister.

Anf. 9 DANIEL RIAZAT (V):

Ordförande! Exemplet med det här företaget är kul eftersom jag själv är från Dalarna. Men bortsett från det, vad menas med att stärka samarbetet på energiområdet? Kan utrikesministern utveckla det lite?

Mot bakgrund av förslaget om att utöka samarbetet är det värt att nämna att Egypten är ett land där presidenten inte har valts på demokratisk väg, där dödsstraff i dag förekommer i väldigt hög och ökande utsträckning och där oppositionella fängslas och utsätts för ganska brutala handlingar. Då är frågan: Ska Sverige gå in i ett fördjupat samarbete via EU med ett sådant land?

Jag menar att det är alldeles för vagt när det står att det ska vara respekt för mänskliga rättigheter. Det finns ju uppenbarligen inte respekt för mänskliga rättigheter från den egyptiska statsmakten. Jag vill ha ett förtydligande av Sveriges ståndpunkt gällande det.

Anf. 10 KERSTIN LUNDGREN (C):

Jag förstår fullt ut ambitionen när det gäller både Egypten och Gulfen och att EU tar dessa kontakter och utvecklar samarbetet på dessa områden.

2021/22:46

17 juni

Det gäller också livsmedelsförsörjningen. Där utgår jag från att EU kommer att vara tydligt med att lägga fast var orsaken till den besvärliga livsmedelssituationen finns. Det är klart att det ryska angreppet på Ukraina måste vara en bild som vi delar med både Gulfen och Egypten. Här hoppas vi få stöd från deras sida. Det finns ju andra som försöker sätta en annan bild, så det är naturligtvis angeläget att den frågan lyfts upp.

Pressen på Ryssland att öppna Odessa kommer vi tillbaka till.

När det gäller mänskliga rättigheter är det viktigt att även ett fungerande rättsväsen tas upp. Vi har ju haft, och har, synpunkter på hur rättsväsendet ser ut även i Egypten. Därför är även frågan om ett fungerande rättsväsen viktig.

Anf. 11 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Jag börjar med Daniel Riazats fråga om fördjupat samarbete när det gäller energifrågor. Kommissionens ordförande von der Leyen har nyligen undertecknat ett icke bindande trilateralt samförståndsavtal mellan EU, Egypten och Israel för att underlätta samarbete för att exportera mer naturgas till Europa. Dessutom har Egypten och EU utfärdat ett gemensamt uttalande om klimat, energi och grön omställning som också innebär en ökad ambitionsnivå i samarbetet.

När det gäller både Daniel Riazats och Kerstin Lundgrens frågor om MR och rättsstatens principer menar regeringen att det är väldigt viktigt att ta upp MR-frågor och rättsstatens principer. Vi är inte vaga på den punkten. Det går också utmärkt att diskutera detta med Egypten. Jag hade själv Egyptens utrikesminister här för två veckor sedan, och vi har en utökad dialog med våra respektive MR-ambassadörer mellan Egypten och Sverige. Det går också i fallet EU.

Vi vet att det är allvarliga brister när det gäller efterlevnaden av mänskliga rättigheter i Egypten. Vi ser också ett minskat utrymme för det civila samhället och fler rättsliga åtgärder mot människorättsförsvarare.

Inom ramen för EU:s associeringsavtal finns det också en löpande politisk dialog om MR-frågor. Här har vi även frågor om rättsstatens principer och jämställdhet. Detta är också en viktig del av det regionala utvecklingsarbetet i Mellanöstern och Nordafrika.

När det gäller livsmedelssituationen, som Kerstin Lundgren tog upp, instämmer vi helt i den oro som Kerstin Lundgren uttrycker. Egypten är ett av de länder som drabbas hårdast av livsmedelskrisen. Efter den ryska aggressionen finns detta absolut på EU:s dagordning med Egypten.

Här är det också viktigt, efter veckans utrikesministermöten med >>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<< att konstatera att en lång rad afrikanska länder köper det ryska narrativet att det är sanktionerna som är orsaken och inte aggressionen. Detta är problematiskt i våra diskussioner med många, dock inte alla, afrikanska länder för närvarande.

Anf. 12 DANIEL RIAZAT (V):

Ordförande! Jag tackar utrikesministern för svaret.

Vi i Vänsterpartiet är väldigt oroliga för att denna typ av samarbete kommer att innebära att EU och Sverige på sikt behöver minska sin kritik mot brott mot mänskliga rättigheter på grund av att man hamnar i ett slags

beroendeställning till varandra. Det nämndes tidigare gasleveranser och liknande, till exempel gällande samarbetet mellan Israel, Egypten och EU.

Med anledning av det jag anförde i mitt förra inlägg och i det här inlägget vill vi anmäla en avvikande ståndpunkt från Vänsterpartiet.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Önskar utrikesministern kommentera det? Nej. Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med en avvikande ståndpunkt anmäld från Vänsterpartiet.

Vi går in på dagordningspunkt 6, Rysslands aggression mot Ukraina. Det handlar om följder för livsmedelstrygghet, och det här är en diskussionspunkt.

Anf. 14 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Herr ordförande! Låt mig börja med att säga att det i onsdags gjordes ett tillägg i rubriken för punkten som specifikt nämner just följderna för livsmedelstryggheten, men diskussionen på FAC förväntas att bli bredare än så.

Kriget har nu pågått i mer än 100 dagar. De ryska väpnade styrkorna fortsätter att systematiskt bryta mot krigets lagar. Rysslands urskillningslösa våld har resulterat i ett oerhört mänskligt lidande och en av de största flyktingkriserna sedan andra världskriget. Från de ryskkontrollerade delarna av Ukraina nås vi av rapporter om brutalitet och försök att ersätta ukrainska samhällsfunktioner med ryska motsvarigheter.

De mest intensiva striderna pågår i östra Ukraina. De ryska styrkorna gör territoriella framsteg och kontrollerar enligt president Zelenskyj omkring 20 procent av Ukrainas territorium.

Ukraina och dess väpnade styrkor uppvisar en imponerande motståndskraft men lider alltför brist på försvarsmateriel, i synnerhet långdistansartilleri. Det finns inga indikationer på nära förestående, genuina fredsförhandlingar. Vi måste förbereda oss på ett utdraget krig.

Sveriges politik ligger fast. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Aggressionen får inte tillåtas resultera i politiska vinster. Ukraina avgör självt när och hur förhandlingar inleds. Landet ska inte pressas till eftergifter.

EU behöver fortsätta öka pressen på Ryssland och stärka det politiska, humanitära, ekonomiska och militära stödet till Ukraina. Det är på det sättet som vi bäst kan bidra till att få ett slut på kriget. Enighet, inklusive transatlantiskt samarbete, och uthållighet är nyckeln.

Det sjätte sanktionspaketet, som antogs den 3 juni, innebär att EU nu fasar ut mer än 90 procent av den ryska oljeimporten. Paketet innehåller även ytterligare ekonomiska sanktioner, bland annat mot Rysslands största bank, Sberbank, utökad exportkontroll och ett stort antal listningar av individer som på olika sätt stöder Rysslands aggression, inklusive ukrainska kollaboratörer, på förslag från Sverige.

Paketet är det mest omfattande hittills och ett viktigt steg för att undergräva Rysslands krigförande förmåga. Sverige har under förhandlingarna varit en av de mest pådrivande medlemsstaterna. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Men makthavarna i Kreml får inte tillåtas tro att de har tiden på sin sida och att gränsen har nåtts för EU:s sanktionspolitik. Samtidigt som EU-

2021/22:46

17 juni

enigheten behöver värnas kommer Sverige därför att fortsätta verka för nya sanktioner till dess att Rysslands aggression upphör. Detta kan omfatta ytterligare åtgärder mot den ryska finanssektorn, rysk energi och ytterligare listningar av ryska och belarusiska individer.

Vad gäller stödet till Ukraina har mycket gjorts, men mer behöver göras. Kommissionen har tagit initiativ till ett makroekonomiskt stöd på 9 miljarder euro. EU har beslutat om tull- och gränslättnader för att underlätta ukrainsk export. För att bidra till en tryggad global livsmedelsförsörjning har kommissionen även cirkulerat ett meddelande om transportkorridorer för att underlätta exporten av ukrainskt spannmål. Vi välkomnar dessa och andra stödåtgärder för att upprätthålla Ukrainas samhällsfunktioner och motståndskraft och möjliggöra ukrainsk export.

Givet krigets utveckling är det nödvändigt att bistå Ukraina med militär materiel. Regeringen beslutade den 2 juni om ett fjärde militärt stödpaket. Paketet innehåller sjömålsrobotar, pansarskott, automatgevär, ammunition och 578 miljoner kronor till Ukrainas centralbanksfond till stöd för landets väpnade styrkor samt ytterligare 60 miljoner kronor till Natos fond för att stödja Ukrainas försvarsmakt. Stödet gör att Ukrainas möjligheter att bekämpa den ryska aggressionen stärks vid en kritisk tidpunkt.

Sverige verkar även för ytterligare förtidsallokering och omprioritering av medel inom den europeiska fredsfaciliteten utöver de 2 miljarder euro som EU redan har beslutat om.

Förberedelserna pågår för återuppbyggnad av Ukraina. Behoven är enorma. EU:s engagemang är viktigt för att upprätthålla Ukrainas motståndskraft. Sverige agerar aktivt och verkar för att fortsätta ukrainska reformer ska integreras i återuppbyggnadsagendan.

Utrikesrådet väntas också behandla den globala konsekvensen av Rysslands aggression, inklusive diskussionen om ukrainsk spannmåls-export från Odessa som inbegriper FN, Turkiet, Ukraina och Ryssland. Det är av stor vikt att mota det ryska narrativet som har fått fotfäste inte minst i Afrika och Latinamerika. Det är viktigt för uthålligheten i vår respons mot Rysslands aggression.

Slutligen behöver Ukraina ges förutsättningar att vinna freden och förankra sin fortsatta nationella existens i en europeisk gemenskap.

Kommissionen väntas nu på morgonen presentera sitt yttrande om Ukrainas, Georgiens och Moldaviens medlemskapsansökningar. Även om det inte är FAC primärt som har ansvaret för att förbereda diskussionen vid Europeiska rådet lär frågan beröras vid utrikesrådet. För svenskt vidkommande är det även i fortsättningen viktigt att värna EU-enigheten om utvidgningsprocessens integritet och samtidigt ge en tydlig och positiv signal om ländernas EU-perspektiv.

Regeringen kommer att stötta Ukraina med kandidatlandsstatus med tydliga villkor. Allt pekar på att kommissionens utlåtande, som snart kommer att presenteras, kommer att vara just i den riktningen. Vi kommer naturligtvis ändå att analysera uttalandet.

Moldavien kommer sannolikt också att ges status som kandidatland med tydliga villkor avseende krav på reformer för att kunna ta nästa steg i den EU-närmande processen.

Georgien förväntas inte få kandidatlandsstatus nu utan först efter att ett antal villkor har uppnåtts.

Det torde finnas stöd för att se kandidatlandsfrågan som en del av ett bredare erbjudande till länderna. Det kan innehålla aktivt stöd till reformarbete för att man ska kunna uppfylla kraven. I Ukrainas fall handlar det också om en tydlig koppling till återuppbyggnad och återhämtning. Därutöver tillkommer EU:s fortsatta stöd för humanitära ändamål, kortsiktigt makroekonomiska insatser och leverans av krigsmateriel.

Anf. 15 HAMPUS HAGMAN (KD):

Ordförande! Jag får säga att jag uppskattar mycket av det som utrikesministern sa här i sitt anförande. Det var många olika delar. Jag tycker till att börja med att det är bra att det är en bred diskussion. Det är många olika delar i det här, och mycket av det är väldigt viktigt.

En av de saker som är allra viktigast just nu är att tömma den ryska krigskassan. Den viktigaste intäkten för Ryssland är ju energin, och det är bra att EU har vidtagit åtgärder även om man givetvis kan önska ännu mer. Men om Putin säljer den olja som EU stoppar till andra aktörer på världsmarknaden, vilket ju också har skett – vi har till exempel sett att Indien har utnyttjat möjligheten att köpa olja billigt – missar man målet att tömma krigskassan. Då missar vi det som är centralt i det här.

Min fråga är: Vad ser utrikesministern att EU kan göra för att förhindra att det här sker? Det förlänger kriget och lidandet när det sker, menar jag.

Sedan är det mycket välkommet om Ukraina kan få kandidatstatus. Det är en oerhört viktig signal till ett folk som står i frontlinjen och faktiskt kämpar för allas vår frihet, hela Europas frihet. Jag tycker att det vore oerhört välkommet om man från EU kunde ge det beskedet till Ukraina mycket snart för att ingjuta mod i den ukrainska befolkningen och ge en signal om att det finns en plats i Europa och EU och en framtid i EU för Ukraina.

Anf. 16 KERSTIN LUNDGREN (C):

Det pågår en kamp om narrativet, och det är klart att det är viktigt att Ryssland inte vinner narrativet. Det är naturligtvis en global uppgift att arbeta för detta. Det är angeläget att EU söker vägar genom de olika kanaler som EU har för att nå målet att vinna det kriget.

Sedan handlar det naturligtvis om att vinna freden, men det handlar faktiskt också inte bara om ett strategiskt mothugg mot Ryssland utan om att Ukraina ska vinna kriget. Att både vinna kriget och att vinna freden är viktigt för Ukraina.

Det låter bra med ett slags uppdaterad Marshallfond för återuppbyggnad.

När det gäller transportkorridorer är Odessa naturligtvis helt vitalt. Möjligheten att upprätthålla exportmöjligheter från Ukraina och inte göra Ukraina till ett så att säga inlandsland är oerhört viktigt för Ukrainas fortsatta ekonomi. För att klara den i framtiden är det här vitalt.

Jag uppfattar att Sverige och EU är beredda att stötta förutsättningar för detta. Det är bara 20–25 procent av de råvaror som kommer från kornboden som kan ta vägen via transportkorridorer på land, vad jag har uppfattat. Det krävs alltså verkligen att man kan ha hamnverksamheten öppen.

Det måste också innebära att man från EU:s sida är beredd att säkra att Ukraina inte attackeras av Ryssland om man häver mineringarna. Det är

då viktigt att man för ett resonemang om hur man från EU och andra aktörer kan bistå och säkra Ukrainas tilltro till en öppnad hamnverksamhet.

Det är gott att regeringen nu är tydlig med att Ukraina ska få kandidatstatus och att Moldavien också får det. Men det finns ett aber i detta upplägg. Även om kommissionen tycker att Georgien ska vänta hänger EU nu ut Georgien för ryskt angrepp. Det är naturligtvis geopolitiskt oerhört farligt. Georgien var det land som först drabbades av de ryska angreppen och den ryska imperieambitionen. Georgien var det land som inte fick tillräckligt starkt stöd när det gäller sanktioner och annat och som inte har fått det därefter.

Det vore ett svaghetstecken i det här läget. Det handlar om att ge en tydlig geopolitisk signal åt de människor som kämpar för att tillhöra Europa och stå upp för europeiska värderingar så långt det nu är möjligt. Att splittra i det här läget är att ge Ryssland ett extra kort att spela med, och det vore allvarligt.

Jag uppfattar att regeringen bör driva att både Ukraina, Georgien och Moldavien ska få kandidatstatus nu. Därmed inte sagt att det är en enkel kandidatstatus, för det här är en speciell situation. Om regeringen inte är beredd att driva detta är vi beredda att markera i den här delen med en avvikande ståndpunkt.

Anf. 17 BENGT ELIASSON (L):

Ordförande! Tack, utrikesministern, för dragningen!

Det gläder mig och Liberalerna väldigt mycket att utrikesministern påpekar Sveriges stöd i kandidatlandsstatusfrågan och att man har gått från vad jag förstår tveksamhet till klarhet i den frågan – även om det är en problematisk väg, som Kerstin Lundgren så väl beskrev. Ändock är det ett oerhört viktigt signalvärde i den handlingen. Att EU gemensamt faktiskt kan uttala den här ambitionen framåt har ett signalvärde som jag tror är viktigt.

Det är också naturligtvis mycket positivt med en reform för återuppbyggnad. Vi ser långsiktigt på det stödet och står naturligtvis helt bakom det. Även exportmöjligheterna för Ukraina är en central fråga – inte bara för Ukraina utan för hela Europa och snart sagt hela världen. Det här kriget och de stängda gränserna har visat på hur viktig den globala handeln är. När det klipps av så här abrupt förstår vi hur viktiga handelsvägarna har varit, vilket vi kanske inte riktigt har förstått tidigare. Det är en otroligt viktig del att stödja.

För att sanktioner och annat riktigt ska nå sin fulla potential är det, precis som utrikesministern säger, viktigt att Sverige driver på för mer och hårdare sanktioner och att man stänger samtliga intäktsvägar och handelsvägar för Ryssland så mycket EU kan. Det är bra att vi stöder det, för i grund och botten måste faktiskt Ryssland i alla dimensioner förlora den här aggressionen och det här kriget. Man måste pressa tillbaka samtliga delar. Därför står även vi bakom en eventuell annan ståndpunkt när det gäller Georgien. Det är så grundläggande och viktigt att det här blir en helhet. Vår syn är att Ryssland måste besegras i grunden i sitt aggressiva beteende. Det är den enda vägen framåt.

Vad gäller vapenfrågan tycker vi att Sverige intar en ganska tillbakahållen linje när det gäller stödet i den rent militära delen. I

jämförelse med Litauen, som har skickat ungefär en tredjedel av allt landet har till Ukraina, och USA, som ställde upp med i storleksordningen 60 miljarder dollar i den senaste delen, som utlovats denna vecka, ligger vi väldigt tillbakadraget. Vi skulle kunna stötta mer. Det är Liberalernas bestämda uppfattning att Sverige kan ta steg framåt även i det militära stödet, med större och tyngre vapensystem och även militär utbildning om sådan efterfrågas.

Anf. 18 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Vi har delat upp oss i Moderaterna – jag tänker tala om kandidatstatus och kandidatländer, som vi återkommer till under GAC-punkten lite senare. Jag tycker att det är välkommet att regeringen i dag, precis som flera andra har sagt, är tydlig med sin avsikt att stötta Ukraina som kandidatland. Jag hör dock fortfarande regeringen säga att man vill att det ska vara tydliga villkor, vilket jag inte tycker. Moderaterna sa redan i går på utrikesutskottet att vi vill se en rekommendation om kandidatstatus för Ukraina utan villkor. Det är väldigt viktigt, som flera av er varit inne på – jag kommer att upprepa mig senare – att vi nu skickar de signalerna till Ukraina från EU:s sida. Det här är en exceptionell situation. Därför är det viktigt.

Jag håller med Kerstin Lundgren och Bengt Eliasson om det som de sa. Nu har jag inte läst kommissionens utlåtande om de här tre kandidatländerna. Men vi vet alla att det är en särskild situation i alla de tre länderna, även i Georgien. Det är såklart viktigt att det genomförs tydliga politiska reformer och att man säkrar demokrati, mångfald och så vidare i alla tre länder. Givet att det här förmodligen uttalas lite skarpare i kommissionens yttrande vad gäller Georgien bör man där kanske ha det tillägg som utrikesministern nämner om tydliga villkor. Men vad gäller Ukraina tror jag att det är otroligt viktigt att de här signalerna skickas från hela EU och i synnerhet Sverige. Tyvärr har signalerna från Sverige uppfattats som att vi inte stöttat Ukrainas medlemskap i EU.

Anf. 19 HANS ROTHENBERG (M):

Jag har några kompletteringar vad gäller sanktionerna. Det är komplicerat när enigheten inom EU-kretsen prövas. Det blir lätt så när det blir konsekvenser även för tredjeländer, framför allt EU-tredjeländer, av de sanktioner som riktas mot Ryssland. Vi ser hur det blir globala effekter och hur värdekedjor och leveranskedjor påverkar även EU-länder.

Jag vill betona att de konsekvenser som uppstår för EU-länder måste beaktas av EU vad gäller hanteringen av sanktionerna. Det måste alltså bli någon form av kompensation. Man måste gå de länderna till mötes, så att inte enskilda länder inom EU-kretsen får ta en större börda av sanktionerna på lång sikt. Det är det säkraste sättet att upprätthålla sanktionerna över tid. Om det kommer att bli ett långt krig, vilket vi alla tror, kommer det också att behövas en lång tid av hållbara sanktioner. I sanktionsinstrumentet måste man beakta konsekvenserna för EU-länder, och EU behöver vara solidariskt och ställa upp.

Anf. 20 MARKUS WIECHEL (SD):

Herr ordförande! Jag tackar utrikesministern för föredragningen.

Det är ingen nyhet att vi i grunden förhåller oss återhållsamt till fortsatt utvidgning av EU. Men Rysslands invasion av Ukraina har förändrat en hel del saker och satt EU:s östliga expansion i ett helt nytt ljus. Av den anledningen tycker jag att det är väldigt viktigt just nu att vi sänder den här signalen, precis som många andra har sagt, till Ukraina om en positiv syn på kandidatstatus. Med det sagt vill jag också understryka att jag tyckte att det som Jessika Roswall alldeles nyss sa var väldigt bra.

Samtidigt vill jag också betona vikten av att det fortfarande finns stora behov av reformer av unionens funktionssätt, inte minst rörande att makt återförs till medlemsländerna och att EU-budgeten krymper. Men det ändrar inte ställningstagandet rörande att vi är positiva till kandidatstatus för Ukraina.

Anf. 21 SVEN-OLOF SÄLLSTRÖM (SD):

Ordförande! Jag vill kommentera frågan om spannmålsexporten från Ukraina. Med tanke på att ryssarna begått massmord på civila i Ukraina råder det inget tvivel om att de inte har några moraliska betänkligheter inför att ställa till med massvält i stora delar av världen. Det tror jag att vi kan vara överens om. Just spannmålsexporten är kanske i deras värld det sista riktigt bra spelkort de har, och det kommer de att sälja dyrt. Jag tror inte att vi kommer att komma fram till en förhandlingslösning som är smakfull för västvärlden.

Det finns två lösningar. Den ena innebär att Nato kommer att behöva gå in och rensa minor och ha beväpnade konvojer för att kunna exportera spannmålen. Det tror jag inte att Nato kommer att göra. Alternativet är att exportera vetet via EU och redan nu förbereda för det på bred front. Där hör jag kritik. Jag vill ställa en fråga till utrikesministern. Jag hör kritik från ukrainskt håll. Man har problem med just spannmålsexporten via EU därför att vissa länder i EU inte vill ta bort tullarna på spannmålsprodukter från Ukraina; de är rädda för att dessa kommer att sprida sig på den europeiska marknaden, förstår jag det som. Vad gör man från EU för att underlätta export av spannmålsprodukter via EU? Den andra vägen tror jag blir oerhört svår att komma fram på och oerhört smaklös.

Anf. 22 ANNIKA HIRVONEN (MP):

Mycket klokt har sagts. Jag och Miljöpartiet instämmer i att Sverige bör stödja dessa länders kandidatstatus till EU. Jag vill också hänvisa till den avvikande ståndpunkt som vi hade i MJU kopplat till frågor om livsmedelsförsörjning.

Anf. 23 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Jag börjar med Hampus Hagmans fråga om vad EU kan göra för att förhindra att andra än EU köper olja i samband med EU-sanktionerna. EU bedriver en mycket aktiv diplomati för att inte andra länder bakvägen ska se till att sanktionerna blir verkningslösa. Det råder enighet inom EU om att man ska försöka täppa till de kryphål som finns i sanktionsregimen. Däremot är det inte rättsligt eller politiskt önskvärt att EU tillämpar så kallade sekundära sanktioner mot andra länder. Rättsstatsprinciperna i sanktionspolitiken är väldigt viktiga att värna om. Om EU skulle besluta om sekundära sanktioner skulle det riskera att ytterligare alienera de stater som skulle drabbas, och det skulle bara gynna Rysslands intressen.

Kerstin Lundgren tog upp frågan om narrativet. Som jag sa blir det mer och mer problematiskt. Vi har nu träffat flera utrikesministrar. Vid Världshälsoorganisationens ministermöte hade man en Ukrainaaktivitet för att ge stöd till Ukraina. Av alla länder – det är väl ungefär 190 som är med – valde 60 att delta, varav inte ett enda afrikanskt land. Detta visar att det här narrativet har fått ett brett stöd. Det är viktigt att vi vet det, känner till det och försöker motarbeta det på olika sätt.

Vi har också bett att alla ambassader, utrikesförvaltningen och så vidare ska ta upp detta med länderna där detta sker. Samtidigt konstaterar vi att en del länder tar detta mycket negativt och anser att man försöker påverka dem på ett icke respektfullt sätt. De vill ha sin egen uppfattning. Detta är alltså inte en enkel sak. Jag tror inte att det är så känt generellt sett att det är en stor skillnad på hur man ser på aggressionen i Europa och i stora delar av resten av världen.

Flera har tagit upp frågan om hur spannmålen ska kunna tas ut ur Ukraina. Det pågår intensiva förhandlingar. Det måste ske på ett sätt som är säkert för Ukraina. Ett problem är naturligtvis att minröjning skulle underlätta för eventuella landstigningar från Ryssland. Som det ser ut nu finns det inte några andra länder som vill åka till Ukraina. Det var också därför man sa nej till no-fly zone. Man måste försöka hitta andra sätt. De förhandlingarna pågår väldigt intensivt nu.

Georgien har tagits upp av flera ledamöter. Varje land som föreslås måste granskas på ett sätt som gör att man ser dess egna meriter. När det gäller Georgien får vi granska förslaget. EU-nämnden kommer att återkomma till detta. Men det förvånar mig lite att just Moderaterna säger att det ska vara utan villkor när det gäller kandidatländer och att man vill ha Georgien utan någonting. Vi ser nämligen en otroligt tydlig tillbakagång i fråga om demokrati och rättsstatens principer från den nuvarande regeringens sida; Moderaterna har inte precis stött den de senaste tio åren. Ska man ge dem stöd nu på det här sättet, utan att de följer det som EU försöker göra? Det handlar om att få till stånd en återgång till demokrati och rättsstatens principer. Det handlar om polarisering och om att till exempel inte fängsla oppositionen. Det tycker jag är synnerligen rimligt. Nu får vi se vad kommissionen kommer fram till. Detta kommer som sagt tillbaka till EU-nämnden.

Flera talare har också tagit upp frågor om kandidatlandsstatus för Ukraina och Moldavien. Vi tycker att det är väldigt rimligt att man har villkor, precis som man har på andra sätt. Det är inte så att den grova korruptionen i Ukraina har ändrats.

Det var också en av de huvudsakliga frågor som von der Leyen tog upp när hon var hos Zelenskyj: Vi är beredda att ge er kandidatlandsstatus. Men vi kan inte sätta igång med förhandlingar med en så otroligt problematisk utveckling som det är i fredstida Ukraina med en korruption som har gått upp så oerhört mycket. Det handlar om stängning av medier och centralbanken som inte har kommit in; det är den ena frågan efter den andra.

Att inte ställa villkor när det är så här tror jag skulle vara oerhört skadligt för EU. Det är av en dimension som man har diskuterat när vi tidigare tog in en del länder som kanske inte var färdiga. Då har man efteråt sagt att vi verkligen borde ha varit tuffare.

Nu ger vi kandidatlandsstatus ... eller det ska jag inte säga, för kommissionen kommer ju med förslag om ett tag. Men vi förutsätter att förslaget blir detta. Vi tror också att det kan komma att finnas enighet om detta. Men att göra detta utan några villkor över huvud taget anser vi nog skulle vara direkt oansvarigt.

Jag tror att det var Jessika Roswall som tog upp att Ukraina inte har uppfattat att vi stöder dem. Jag pratar med min ukrainske kollega varje vecka, senast för några dagar sedan. Det finns inga missuppfattningar när det gäller att vi stöder dem – inga alls – från regeringens sida. Sedan är det möjligt att det finns andra, som Jessika Roswall har kontakter med, men från utrikesministerns, försvarsministerns och presidentens sida finns det inga tvivel på att Sverige stöder Ukraina i landets EU-medlemskapsambitioner.

Jag kan säga till Bengt Eliasson att Sverige inte har en tillbakahållen linje när det gäller militärt stöd. Tvärtom ger Sverige ett väldigt stort militärt stöd, och det känner partierna till eftersom vi har tagit upp det i till exempel utrikesutskottet. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

När det gäller konsekvenser av sanktionerna till stöd för EU-länderna finns förslag på att man ska ha kompensation till EU-länderna. I vilken form det skulle vara kommer jag inte ihåg just nu. Vi får återkomma till Hans Rothenbergs fråga och ge svar på den. Det kan vara så att jag blandar ihop det med utsläppsrätterna. Vi återkommer alltså i frågan.

När det gäller Sven-Olof Sällströms fråga om tullar har EU nu beslutat om vissa tull- och gränslättnader för ukrainsk export just för att det problem – som ju *är* ett problem – som Sällström tar upp inte ska finnas. Sedan vet jag i och för sig inte om det är hundra procent heltäckande. Det är någonting som man i så fall kan kräva, men man har alltså tagit bort tullar och gränshinder.

Annika Hirvonens fråga om kandidatlandsstatus har jag tagit upp.

Frågan om kompensationen har tydligen väckts av Ungern, men det finns ännu inga beslut. Vi får återkomma när det finns mer detaljer i frågan.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

För tydlighetens skull: Andre vice ordförande Jessika Roswall sa nog att Georgien skulle innefattas av tydliga villkor. Så var det; jag ser att hon nickar.

Anf. 25 KERSTIN LUNDGREN (C):

Tack, utrikesministern, för kommentarerna och svaren!

När det gäller kandidatstatus är det från Centerpartiets sida viktigt att kandidatstatus ges till samtliga länder: Ukraina, Moldavien och Georgien.

Det innebär inte att det är villkorslöst så att man direkt kommer att se medlemskap, men det är viktigt att de får kandidatstatus. Det är en tydlighet från EU:s sida i det här skedet som vi bedömer är avgörande geopolitiskt i det här läget. Men alla tre länder har helt olika förutsättningar för att sedan arbeta sig fram till medlemskap. Det är naturligtvis viktigt att vara tydlig även med detta.

Från vår sida vill vi se ett sådant svar från regeringens sida. Om det inte kommer – för jag uppfattade inte att utrikesministern var tydlig med att säga att regeringen var beredd att också argumentera för att Georgien skulle bli kandidatland – har Centerpartiet i den delen en avvikande ståndpunkt som jag önskar få förd till protokollet.

Anf. 26 DANIEL RIAZAT (V):

Ordförande! För att bidra till det kompletterande mervärdet och liknande, som vi brukar hålla på med här i EU-nämnden, ska jag fatta mig kort.

Vänsterpartiet är generellt, som alla vet, skeptiskt till EU av olika orsaker. Men samtidigt tycker vi ändå att det ska vara låga trösklar för att kunna bli kandidatland. I det här fallet menar vi att regeringen har en helt rätt och balanserad ståndpunkt i den fråga som rör de tre nämnda länderna: Ukraina, Moldavien och Georgien. Därför ställer vi oss bakom regeringens här redovisade ståndpunkt.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Tack, Daniel Riazat, jag uppskattar verkligen att du nämnde ”kompletterande mervärde”.

Anf. 28 SVEN-OLOF SÄLLSTRÖM (SD):

Ordförande! Jag vill börja med att instämma i det Kerstin Lundgren sa om att det inte är utan villkor. Här är det viktigt att man ändå sänder signalen att Ukraina är ett kandidatland. Sedan finns det naturligtvis efter det en måluppfyllelse för att kunna bli fullvärdig EU-medlem, och det är någonting helt annat. Vi instämmer i detta.

Eftersom jag råkar vara ledamot i försvarsutskottet – och nu får jag tänka på vad jag kan säga och inte säga – vet jag att det naturligtvis har sänts saker till Ukraina och kommer att sändas saker till Ukraina som inte har förmedlats utåt. Så är det.

Men det man måste ha med sig är att det som inte är överskottsmateriel utan som tas från svenska mobförråd och som ska ersättas också måste finansieras. Men om man tittar på den finansiering som har skett via de extra budgetar som har lagts fram, och vårändringsbudgeten, ser man att Sverige monetärt sätt ligger i det absoluta bottenskiktet, om man räknar per capita, i Norden och Baltikum när det gäller stöd till Ukraina. Det är ändå ett faktum.

Anf. 29 BENGT ELIASSON (L):

Ordförande! Jag ska fatta mig mycket kort. För tydlighetens skull: Jag instämmer i det senaste inlägget av Kerstin Lundgren.

Anf. 30 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Bara så att jag förstår det rätt: Moderaterna, Centern och Liberalerna föreslår alltså att vi ska bevilja kandidatlandsstatus till Ukraina helt utan villkor. Är det vad ni föreslår? Jag vill bara få klart för mig om det verkligen är så.

Anf. 31 KERSTIN LUNDGREN (C):

Herr ordförande! Jag uppfattade att jag var tydlig. Kandidatstatus, ja, men vi har ju Köpenhamnskriterier och annat som måste betas av innan dess. Man måste leva upp till dessa kriterier för att kunna få bli medlem.

Men det är viktigt att sända ut en signal nu att lika gäller för kandidatstatus för Ukraina, för Moldavien och för Georgien. Det är vår hållning. Man ska inte lämna Georgien hängande i luften.

Anf. 32 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Nu ska vi först se vad kommissionen gör. Men det vi uppfattar att kommissionen kommer att säga är att Ukraina och Moldavien får kandidatlandsstatus direkt, med ett antal villkor som man ska uppfylla för att få börja förhandlingar.

Georgien får ett antal villkor som man måste uppfylla innan man får kandidatlandsstatus eftersom det har skett en mycket kraftig demokratisk, rättsstatsprincipiell och politisk tillbakagång i landet.

Därför blir det så att Ukraina och Moldavien får kandidatlandsstatus och ett antal villkor för att man ska kunna börja. Georgien får ett antal villkor innan man får kandidatlandsstatus.

Det jag frågade om är: Menade Moderaterna att man ska bevilja kandidatlandsstatus utan några villkor? Det var det som var min fråga. Jag är genuint osäker på om det verkligen var det som Moderaterna föreslog.

Anf. 33 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Jag tyckte också att jag var tydlig. Jag tycker att Sverige i det här läget och även tidigare borde ha varit tydligt med att vi borde säga ja till kandidatstatus för alla tre länder.

Sedan förstår jag att vi behöver granska detta, men det är de signalerna Sverige borde skicka. Svaret är ja.

Vi kanske snart måste ajournera mötet. Men som Kerstin Lundgren säger är det också så att innan man kommer in måste alla Köpenhamnskriterier vara uppfyllda. Det är en annan fråga. I dag handlar det om att skicka de signaler som flera andra partier har talat om här i dag.

Anf. 34 MARKUS WIECHEL (SD):

Herr ordförande! För tydlighetens skull vill jag bara poängtera att vi står bakom precis det som Jessika Roswall just har redogjort för.

Anf. 35 DANIEL RIAZAT (V):

Jag måste säga att jag blir lite förvirrad. Först nämnde de borgerliga partierna att det ska vara helt utan villkor. Sedan sa man att det inte ska vara helt utan villkor, och nu säger man igen att det ska vara utan villkor.

Det är faktiskt lite svårt att förstå, för jag uppfattar inte att regeringen har sagt att de här länderna inte ska få bli kandidatländer. Det man har sagt är att det är lite olika beroende på om det är Georgien eller Moldavien och Ukraina. De ska kunna bli kandidatländer, men det är vissa villkor som ska uppfyllas, och det är lite separat i Georgiens fall jämfört med de två andra.

Jag förstår därför inte riktigt vad skillnaden blir. Skillnaden måste i så fall bli att det antingen ska vara utan villkor eller som regeringen har anfört

här. Jag ser inte riktigt mellanvägen, utan det finns två sätt att göra det här på.

Man måste därför tydligt säga vad man menar med sin ståndpunkt. Jag menar att det här inte är tydligt, eftersom ni nu har nämnt alla möjliga versioner av med eller utan villkor.

Anf. 36 KERSTIN LUNDGREN (C):

Ordförande! Utrikesministern säger att kandidatstatus ska ges till Ukraina och Moldavien. Vi anser att det ska göras också till Georgien.

Därefter säger utrikesministern: Sedan har vi ett antal villkor som ska uppfyllas. Då är det i nästa skede. Det är först kandidatstatus med villkor. Men för Georgien är det villkor före kandidatstatus.

Vår hållning är kandidatstatus till alla tre, och sedan likvärdigt med villkor i efterhand. Jag hoppas att det är tydligt.

Villkor ja, men inte innan man uttalar kandidatstatus. Kandidatstatus, som utrikesministern vill uttala, är jättebra för Moldavien och Ukraina. Och så följer villkor för att fortsätta. Men utrikesministern vill inte ha samma hållning när det gäller Georgien, som det låter. Där ska det vara villkor före kandidatstatus.

Det som var utgångspunkten här var väl att det inte skulle vara några villkor före kandidatstatus utan kandidatstatus, och sedan följer villkor. Det är väl där ett missförstånd har uppstått.

Anf. 37 HAMPUS HAGMAN (KD):

Ordförande! Jag skulle vilja begära ajournering för att få ihop det här så att det blir klart och tydligt vad som menas.

Anf. 38 ORDFÖRANDEN:

Jag tror att jag förstår vad som menas, men det är uppenbarligen väldigt många olika tolkningar.

Vi ajournerar oss i några minuter och ber utrikesministern att komma fram hit till oss.

Ajournering

EU-nämnden beslutade kl. 10.00 på förslag av ordföranden att ajournera samrådet.

Återupptaget samråd

Samrådet återupptogs kl. 10.10.

Anf. 39 ORDFÖRANDEN:

Nu återupptar vi sammanträdet. Vi är relativt sett ganska försenade, men jag lämnar ordet tillbaka till utrikesministern för svar.

Anf. 40 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Om jag förstår det rätt är vi överens när det gäller Ukraina och Moldavien, det vill säga ja till kandidatlandsstatus, och det kommer att

formuleras villkor från kommissionen som vi stöder. Nu vet vi ju inte exakt vilka dessa villkor är, men det är villkor för att kunna börja formella förhandlingar.

När det gäller Georgien vet vi fortfarande inte fullt ut vad kommissionen säger. Vi tror att den kommer att säga villkor först och kandidatlandsstatus sedan.

Jag uppfattar att partier säger att man vill ha samma linje för de två andra. Då ber vi att få återkomma när vi faktiskt vet vad kommissionen föreslår, för det vet vi ju inte ännu, och ha ett samråd om Georgien när vi vet.

Just nu spekulerar vi i vad kommissionen kommer att säga om Georgien, men vi är tämligen säkra på vad den kommer att säga om Ukraina och Moldavien.

Anf. 41 DANIEL RIAZAT (V):

Jag tycker att det är ett väldigt klokt sätt att hantera frågan på. Vi kommer tillbaka till frågan om Georgien senare.

Anf. 42 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Jag tycker också att det låter som en klok idé att vi samråder igen.

Anf. 43 ANNIKA HIRVONEN (MP):

Det är fantastiskt när man kan reda ut saker. Det tycker vi låter mycket klokt.

Anf. 44 HAMPUS HAGMAN (KD):

Ordförande! Jag tackar för den positiva behandlingen av mitt förslag att ajournera.

Jag tycker också att det här är ett klokt sätt att hantera frågan på.

Anf. 45 MARKUS WIECHEL (SD):

Herr ordförande! Även vi instämmer i att det är ett klokt tillvägagångssätt.

Anf. 46 BENGT ELIASSON (L):

Ordförande! Jag vill bara stämma in i hyllningskören av instämmanden.

Anf. 47 KERSTIN LUNDGREN (C):

Det är klart att i ett läge när regeringen vill ha en bild av vad som är villkor innan man fattar beslut är det naturligtvis inte någonting som vi motsätter oss.

Det är dock tydligt att vi inte vet vilka villkor som gäller för Ukraina och Moldavien, och där kan vi ändå fatta beslut.

Vår utgångspunkt är fortfarande att vi anser att vi skulle kunna fatta beslut om att ge också Georgien kandidatstatus, inte på samma villkor men med samma förutsättningar att det kommer med villkor – villkor som är specifika för Georgien, naturligtvis, precis som det kommer med villkor specifikt för Moldavien och specifikt för Ukraina.

Vi tycker fortfarande att man skulle ha kunnat fatta beslut om det i dag, för det är viktigt. Men vill man ha ett extra samråd först ska vi naturligtvis inte motsätta oss det.

2021/22:46
17 juni

Anf. 48 ORDFÖRANDEN:

Jag uppfattar ändå att det finns ett slags konsensus för regeringens här redovisade inriktning. Regeringen återkommer i frågan när vi har fått klarhet i vad kommissionen tycker.

Då går vi in på dagordningspunkt 7, Övriga frågor. Är det något där som utrikesministern vill kommentera?

Anf. 49 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Ja tack, herr ordförande! I anslutning till mötet anordnas en informell frukost med ICRC:s, alltså Internationella rödakorskommitténs, avgående ordförande Peter Maurer. Och som jag nämnde är det också en lunch med Egyptens utrikesminister.

Anf. 50 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar och tackar för informationen.

Därmed tackar vi utrikesministern med medarbetare för närvaro vid dagens EU-nämndssammanträde, och vi önskar lycka till vid kommande utrikesråd. Tack för konstruktiva samtal! Trevlig helg! Sedan får ni njuta av solen utanför bunkern.

§ 2 Allmänna frågor
Statsrådet Hans Dahlgren
Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna
frågor den 23 maj 2022
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
allmänna frågor den 21 juni 2022

Anf. 51 ORDFÖRANDEN:

Jag hälsar statsrådet Hans Dahlgren med medarbetare välkomna hit till dagens EU-nämndssammanträde. Vi inleder med en återrapport från möte i rådet den 23 maj 2022.

Anf. 52 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Tack, ordförande! När det gäller mötet den 23 maj har jag inget att lägga till den skriftliga rapporten.

Anf. 53 ORDFÖRANDEN:

Jag noterar och tackar för informationen.

Vi går in på dagordningspunkt 3, Förordningen om transparens och inriktning när det gäller politisk reklam. Det är en informationspunkt.

Anf. 54 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Ordförande! Ja, det här var från början uppsatt av det franska ordförandeskapet som en beslutspunkt. In i det sista har fransmännen försökt få fram en tillräcklig samsyn om denna förordning. Jag tror att man har lagt fram två nya kompromissförslag den senaste tiden för att nå målet att få ett beslut om en partiell allmän riktlinje vid rådets möte nästa vecka.

Men det är flera medlemsstater – inklusive Sverige, vill jag säga – som tycker att det är alldeles för många frågetecken kvar och att det behövs en ytterligare behandling på teknisk nivå. Nu har ordförandeskapet därför meddelat att det på allmänna rådet nästa vecka bara blir en information om vilka framsteg man tycker att man har gjort och om hur man har tänkt sig att fortsätta arbetet. Det blir alltså, som ordföranden sa, en informationspunkt.

Vi tycker att det är bra. Det är välkommet. Vi står bakom de grundläggande ambitionerna med förslaget, men vi har i förhandlingarna ställt mycket tydliga krav på att förordningens tillämpningsområde måste snävas in, så att det bara omfattar politisk reklam online och inte orsakar problem för vår tryckfrihetslagstiftning.

Vi ser fram emot att fortsätta dessa diskussioner – det är viktiga frågor om transparens och inriktning när det gäller politisk reklam. Och det kommer att ske under det tjeckiska ordförandeskapet.

Anf. 55 ORDFÖRANDEN:

Jag ska lämna ordet till Mikael Strandman. Det är ett nytt ansikte för mig. Välkommen till EU-nämnden!

Anf. 56 MIKAEL STRANDMAN (SD):

Tack så mycket! Jag rycker in här eftersom jag sitter i KU och den här punkten var uppe där i våras. Vi står fast vid vår avvikande ståndpunkt.

Vår bedömning är att förslaget strider mot subsidiaritetsprincipen och därför bör avslås i sin helhet. Medlemsstaterna bör själva utforma sin politik vad gäller politisk reklam på nätet, och vi anser inte att detta kommer att få negativa konsekvenser i samband med att det blir en fragmentisering av den digitala inre marknaden.

2021/22:46

17 juni

Anf. 57 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Ordförande! Detta har diskuterats i konstitutionsutskottet, och jag säker på att det kommer att fortsätta där. Men det är nu bara en informationspunkt. Regeringen kommer inte att ställning till något förslag vid mötet på tisdag.

Anf. 58 ORDFÖRANDEN:

Det var precis vad jag skulle komplettera med, men jag önskade att statsrådet skulle kommentera det. Vi anmäler inte några avvikande ståndpunkter när det är informationspunkter. Det gör vi bara när det är diskussioner och beslutsärenden. Men jag tyckte att det var lämpligt att Mikael Strandman fick ett svar på frågan.

Vi noterar och tackar för informationen.

Vi går in på dagordningspunkt 4, Övriga frågor. Är det någonting där som statsrådet önskar kommentera?

Anf. 59 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Nej, på den dagordningspunkten om övriga frågor har jag ingenting att tillägga.

Anf. 60 ORDFÖRANDEN:

Då noterar vi och tackar för informationen.

Då går vi in på dagordningspunkt 5, Förberedelser inför Europeiska rådet den 23–24 juni 2022: Slutsatser. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 61 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Ordförande! Ja, rådet ska, som det heter, förbereda Europeiska rådets diskussion vid toppmötet i midsommartid, den 23–24 juni. Det finns ett första utkast till slutsatser som nämnden har kunnat ta del av.

Det är förstås kriget i Ukraina och den ryska invasionen och dess konsekvenser som präglar dagordningen också för detta toppmöte. Sedan ska de landsspecifika rekommendationerna på det ekonomiska området godkännas.

Det finns också på dagordningen för Europeiska rådet att resonera om hur man ska gå vidare med konferensen om Europas framtid. Man ska diskutera EU:s förbindelser med sina partner i Europa. Sedan kommer länderna på västra Balkan och deras närmanden till EU att behandlas, liksom Ukrainas, Moldaviens och Georgiens medlemskapsansökningar, som jag har förstått att nämnden alldeles nyligen har ägnat tid åt.

Det är nu över 100 dagar sedan ryssarna inledde sitt försök till fullskalig invasion av Ukraina. Situation är mycket svår. Jag tror att det är många av oss som befärar att detta krig kan pågå under mycket lång tid framöver. Det förtjänar verkligen att upprepas att det är den ryska

statsledningen som ensam är ansvarig för det fasansfulla kriget och för allt det mänskliga lidande som det har orsakat.

Från regeringens sida betonar vi förstått att det är angeläget att EU fortsätter att agera med fasthet, med beslutsamhet och med bibehållen enighet. Vi måste visa för Ryssland att vi är beredda att vidmakthålla enigheten även om kriget blir långvarigt. Därför menar vi att Sverige ska fortsätta att driva linjen att man ska öka pressen på Ryssland men också öka stödet till Ukraina. Det är EU:s främsta bidrag till att få slut på kriget. Diskussionen om ett nytt sanktionspaket, ett sjunde sanktionspaket, gentemot Ryssland och Belarus bör därför enligt vår uppfattning startas så tidigt som möjligt.

Europeiska rådet ska också ha en inledande diskussion, kallas det, om de idéer om fördjupat samarbete mellan olika partner i Europa som bland annat presenterades av den franska presidenten men också av Europeiska rådets ordförande, Michel. I det utkast till slutsatser som nu ligger på bordet står detta under rubriken Wider Europe. Det handlar framför allt om hur EU ska kunna stärka samarbetet i Europa med de länder som inte är medlemmar av unionen.

Vi ställer oss från regeringens sida förstått positiva till att delta i sådana här diskussioner. Men det är viktigt att de handlar om konkreta förslag om hur samarbetena ska gå till och att man presenterar dem och utvärderar dem ordentligt innan de tas vidare. Jag vill också understryka, som många andra gör när man diskuterar det här, att detta inte är ett alternativ till EU:s utvidgning. EU:s utvidgningsprocess måste värnas som sådan.

När det gäller rådets diskussion om Ukraina, Moldavien och Georgien och deras ansökningar om medlemskap i EU finns det, som ni har sett, ingen text i slutsatsutkastet ännu. Som bekant ska kommissionen senare i dag lägga fram sina så kallade avier med rekommendationer kring nästa steg i dessa länders närmanden till EU. Jag anar att diskussionen vid nästa veckas toppmöte i hög grad kommer att styras av vad kommissionen rekommenderar i dessa avier.

Utrikesministern har alldeles nyss samrått med nämnden i denna fråga, och jag kommer att utgå från resultat av det samrådet när jag tar till orda i diskussionen i allmänna rådet nästa vecka, inklusive det ytterligare samråd som kan bli aktuellt innan utrikesrådet träffas på måndag.

När det gäller slutsatserna om västra Balkan konstaterar regeringen att det inte råder någon tvekan om EU:s långsiktiga engagemang i den regionen. Men vi vill poängtera att det även för länderna på västra Balkan är viktigt att leva upp till sina reformåtaganden, särskilt när det gäller att stärka demokratin och rättsstatens principer. Men det gäller också andra områden.

Det finns en del ekonomiska frågor på Europeiska rådets dagordning. Den här gången handlar det om att samlat godkänna, som man brukar göra så här års, de olika landsspecifika rekommendationerna inom den europeiska planeringsterminen men också om att bekräfta Kroatians anslutning till euron från den 1 januari 2023, eftersom kommissionen har bedömt att landet uppfyller alla kriterier för detta.

Till sist: När det gäller framtidskonferensen ska Europeiska rådet ge vägledning om hur konferensen ska följas upp. Jag kommer att gå in lite mer i detalj på det när vi senare under detta samråd kommer till en separat dagordningspunkt om just framtidskonferensen.

Anf. 62 SVEN-OLOF SÄLLSTRÖM (SD):

Ordförande! Tack för redogörelsen, statsrådet! Det är oerhört viktigt att EU talar med en röst när det kommer till situationen i Ukraina. Det finns en uppfattning i Ukraina, rätt eller fel, att vissa medlemsstater – framför allt pekas Frankrike, Tyskland, Österrike, Ungern och möjligtvis Italien ut – vill pressa in Ukraina i något slags Minsk III, där man ska avhända land för fred.

Rätt eller fel, men den uppfattningen finns brett inom Ukraina. Hur säkerställer man att EU i de här frågorna talar med en röst? Det kan inte vara tal om att man ska ge bort ukrainskt territorium. Vilket land i Europa skulle vara berett att ge upp en del av sitt territorium för att få fred med en aggressiv granne som har attackerat det?

Anf. 63 JESSIKA ROSWALL (M):

Jag ska inte upprepa allting som sades vid samrådet som vi nyss hade med utrikesministern. Men jag vill ändå här säga det är välkommet att regeringen har justerat sin uppfattning om att även Ukraina ska beviljas status som kandidatland.

Jag sa till utrikesministern, och jag vidhåller det, att det tyvärr har spritts ett budskap runt om i Europa. När jag träffar ukrainare och andra parlamentariker eller ministrar från andra EU-länder är budskapet att Sverige inte har haft en tydlig röst och stått upp för Ukraina. Det tycker vi är olyckligt. Det är en exceptionell situation. Vi borde vara tydliga från Sveriges sida att vi står upp för detta.

Den överenskommelse som vi nyss har gjort med utrikesministern om att föra fram att Ukraina och Moldavien ska beviljas status som kandidatländer är väldigt välkommen. Vi får se fram emot måndagens, eller när det nu kan bli, extra samråd efter att vi har tagit del av kommissionens utlåtande.

Anf. 64 HANS ROTHENBERG (M):

Det här är väl en av de sista gångerna som vi pratar om konferensen om Europas framtid. Men vi kommer ändå in på slutsatser som börjar bli skarpa här.

Jag vet att EU-ministern och jag har en full enighet i synen på hur det här ska hanteras framöver. Jag finner att stånpunkten är något vag. De förändringar som kan behövas i EU ”skulle kunna” genomföras utan några fördragsändringar.

Jag utgår ifrån att regeringen kommer att driva frågan att de förändringar som kan behövas i EU inte ska medföra några fördragsändringar. Jag uppfattar att det är vår gemensamma stånpunkt. Jag tror att det är viktigt att man är tydlig här i hur man formulerar sig.

Anf. 65 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

När det gäller regeringens syn på avsaknaden av behov av fördragsändringar återkommer jag till den frågan under punkten om konferensen om Europas framtid. Men jag har inga svårigheter att ansluta mig till det som Hans Rothenberg just sa.

Till Jessika Roswall vill jag säga att det säkert är korrekt som hon säger att hon stöter på personer som menar att Sverige inte tydligt nog ställt upp för Ukraina. Jag vill hävda att Sverige är ett av de länder som verkligen

allra mest tydligt ställt upp för Ukraina. Jag tänker på det stöd som Sverige har gett under många år. Jag tänker på det initiativ som Sverige tog med Polen för det östliga partnerskapet. Jag tänker på det unika beslut som Sverige har fattat om att inte bara en gång utan flera gånger skicka militär utrustning till Ukraina.

Jag har också hört från Ukrainas president en mycket stor tillfredsställelse med det sätt på vilket Sverige har stött Ukraina. Jag tror också att den kommer att bestå efter de diskussioner som kommer att äga rum på Europeiska rådet nästa vecka om kandidatlandsstatus för landet.

Sven-Olof Sällström frågade hur man ska säkerställa att EU talar med en röst när det gäller hur man ställer sig till vad som händer, vad Ryssland har gjort och Ukrainas situation.

Det bästa man göra är att stå upp tillsammans i stor enighet i de slutsatser som kommer från detta europeiska råd. Det står nu i utkastet att Europeiska rådet resolut fördömer Rysslands indiscriminate, på engelska, attacker mot civilpersoner och civil infrastruktur. Det uppmanar, kräver, att Ryssland omedelbart och utan villkor drar tillbaka alla sina trupper och allt sitt militära materiel från hela Ukrainas territorium inom dess internationellt erkända gränser.

Detta är klarspråk från Europeiska rådet. Jag tror att det kommer att vara ett gemensamt budskap från alla de europeiska ledarna. Det tycker jag är bra.

Anf. 66 SVEN-OLOF SÄLLSTRÖM (SD):

Jag vill ändå ge lite korrekt information när det gäller det militära stödet till Ukraina. Jag råkar sitta i försvarskommittén.

Allting som vi skänker till Ukraina som inte är överskottsmateriel ska ersättas i de svenska förråden. Då har man tagit fram extra ändringsbudgetar och liknande för att få fram de pengarna.

Tittar man på de summor som vi de facto har skänkt till Ukraina i det här läget för den militära insatsen ligger vi i den absoluta botten per capita när det gäller Norden och de baltiska staterna. Det är ett faktum.

Det är synd att finansutskottets förslag till vårändringsbudget röstades ned i onsdags, för där fanns det extra pengar till just detta.

Anf. 67 DANIEL RIAZAT (V):

Vi tycker att regeringen har en väl avvägd ståndpunkt. Jag vill ändå skicka med att beslutet vi fattar i EU-nämnden handlar om regeringens ståndpunkt och inte om hur mycket vapen Sverige ska ge eller inte. Det är inte inom EU-nämndens förfogande, utan det är inom försvarskommitténs och riksdagens förfogande.

Jag tror att anledningen till att statsrådet tog upp det var de kommentarer som kom innan gällande detta. Jag vill bara skicka med att vi redan är försenade och kanske ska diskutera de frågor som vi hanterar här.

Anf. 68 ORDFÖRANDEN:

Det är ett förtydligande. Vi har också en process här i EU-nämnden där vi ställer frågor via ordföranden till statsrådet och från statsrådet svarar man tillbaka via ordföranden till de olika partierna. Vi brukar inte ha en

Anf. 69 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Jag är inte riktigt säker på vad det var för felaktiga uppgifter jag framförde. Jag tror att Sven-Olof Sällström är mer bekant med omfattningen av det svenska militära stödet än vad jag är. Jag har inget att invända mot den beskrivning som Sven-Olof Sällström gjorde.

Den uppgift jag lämnade var att det var ett unikt beslut som Sverige hade fattat att skicka militär materiel till ett land i konflikt. Det har inte skett sedan 1939. Det var det jag sa.

Anf. 70 SVEN-OLOF SÄLLSTRÖM (SD):

Jag tyckte mig höra ordet omfattande. Det var det jag vände mig emot.

Anf. 71 ORDFÖRANDEN:

Jag tror att statsrådet har noterat detta.

Med dessa ord konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går in på dagordningspunkt 6, Konferensen om Europas framtid. Det är en till diskussionspunkt.

Anf. 72 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Det är tänkt att Allmänna rådet ska diskutera uppföljningen av konferensen. Som nämndens ledamöter vet resonerade vi också om detta vid det senaste mötet i allmänna rådet i maj. Det ska inte heller den här gången fattas några beslut.

Det finns nu en slutrapport från konferensen med 49 övergripande förslag, och till det har man kopplat ungefär 300 olika åtgärder. Det är hanteringen av de förslagen som kommer att stå i centrum för diskussionerna och inte förslagen som sådana.

När konferensen nu är avslutad ska rådet naturligtvis granska förslagen och bedöma om det är angeläget att några av dem tas vidare och i så fall hur det ska göras. Samma sak håller kommissionen på med, och samma sak gör Europaparlamentet.

Sedan vi hade det förra mötet i rådet har rådssekretariatet nu lagt fram en analys av förslagen. Senare i dag väntas kommissionen presentera ett eget meddelande om hur den ser på uppföljningen av konferensen. Jag tror att de underlagen kan vara till hjälp i det kommande arbetet.

Underlaget från rådssekretariatet, som jag tror att nämndens ledamöter har kunnat ta del av, visar tydligt att många av förslagen behandlas redan i olika EU-initiativ som är pågående. Men de allra flesta av förslagen skulle kunna gå att genomföra inom ramen för det nuvarande fördraget, om det nu skulle bedömas som lämpligt och önskvärt att över huvud taget ta upp de idéerna från medborgarpanelerna.

Det är bara några få av förslagen i slutrapporten som skulle kräva fördragsändringar. Det stärker regeringens utgångspunkt att de förändringar som behöver göras framöver i EU ska kunna genomföras utan fördragsändringar. Det är vår inriktning att så ska ske, som ett direkt svar på Hans Rothenbergs fråga, att vi gör det utan fördragsändringar.

Jag menar att hanteringen av både pandemin och kriget i Ukraina visar att unionen har en flexibilitet inom ramen för nuvarande fördrag och att det alltså är möjligt att utveckla arbetet inom de ramar som redan finns. Det är där vi behöver lägga energin och inte på att hålla på med institutionella förändringar.

Vi har också sett när man tidigare har gett sig in på processer med fördragsändringar att det har varit både resurskrävande och väldigt vanskligt att gå i mål. Den här gången är det inte ens sannolikt att man över huvud taget skulle nå enighet mellan regeringarna.

Även om man gjorde så kan det uppstå problem igen av det slag vi såg under den senaste ratificeringsprocessen efter Lissabonfördraget. Man hade väl både en och två folkomröstningar på Irland innan man kom fram till "rätt" beslut.

Det här är den linje som regeringen tänker driva i rådets fortsatta diskussion om konferensens uppföljning. Jag kan också upprepa att vi räknar med att Europeiska rådet i sina slutsatser nästa vecka kommer att uttala sig just om processen, den fortsatta hanteringen, och inte någonting om innehållet.

Anf. 73 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går in på dagordningspunkt 7, Den europeiska planeringsterminen 2022: landsspecifika integrerade rekommendationer. Det är ett godkännande och ett beslutsärende.

Anf. 74 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Rekommendationer för vart och ett av medlemsstaterna ska samlat godkännas av allmänna rådet och sedan vidarebefordras till Europeiska rådet som i sina slutsatser förväntas ge dem sitt politiska stöd. Det förväntas ingen diskussion om detta vid rådsmötet nästa vecka.

Med det sagt föreslår jag att Sverige vid rådets möte nästa vecka får mandat att godkänna de här årets landsspecifika rekommendationer för vidarebefordran till Europeiska rådet.

Anf. 75 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Dagordningspunkt 8, Övriga frågor. Är det någonting där som statsrådet önskar kommentera?

Anf. 76 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Ja, herr ordförande. Det kommer att lämnas en information från kommissionen om relationen mellan EU och Förenade konungariket, alltså brexitprocessens nuvarande status. Även om det är en informationspunkt under övriga frågor kan det inte uteslutas att det också blir en diskussion.

Vi tror att lägesuppdateringen framför allt – som vanligt, höll jag på att säga – kommer att fokusera på genomförandet av Nordirlandprotokollet och det lagförslag som den brittiska regeringen har lagt fram i början på den här veckan när det gäller protokollet.

Britterna har velat omförhandla protokollet, och det har EU inte accepterat. Den diskussionen har pågått under en längre tid. Nu den 13 juni lades det fram ett lagförslag i underhuset som gör det möjligt för de olika statsråden i den brittiska regeringen att åsidosätta protokollet.

Det innebär bland annat att produkter enbart behöver uppfylla krav i antingen Storbritannien eller EU och att EU-domstolens roll i att slita tvister i den här frågan försvinner.

Jag har förstått att britternas agerande i den här frågan väldigt mycket hänger ihop med den politiska situationen på Nordirland, där Sinn Féin nyligen fick egen majoritet. Unionistpartiet, DUP, kräver att ”problemen”, som det säger om protokollet, ska hanteras innan de bildar någon regering däruppe.

Kommissionens uppfattning är – och den delar alla medlemsstater – att britterna bryter mot ingångna avtal. Det orsakar därmed en stor risk för den inre marknadens integritet.

Det handlar om att varor kan komma att hamna i Nordirland, som är en del av den inre marknaden, utan att det kontrolleras att de produkterna tillfredsställer EU:s krav. Det i sin tur kan leda till ett behov av att upprätta gränskontroller mellan Nordirland och Republiken Irland, det som vi under så många år har försökt att undvika.

Vi hade ett överträdelseärende mot Storbritannien med anledning av det har varslat om sin önskan att bryta protokollet. Det har legat på paus ett tag, men det finns nu anledning att återuppväcka det. Man har också tänkt väcka två nya överträdelseärenden mot Storbritannien när det gäller gränskontroller och datadelning.

Vi har också sagt – eller kommissionen har sagt från sin sida, just för att fortfarande visa lite god vilja – att de förslag till överenskommelser som skulle kunna lösa de praktiska problem som eventuellt kan uppstå ligger kvar på bordet. Kommissionen har också lagt fram ytterligare några förslag i den delen.

Vi tycker att det är viktigt att stödja kommissionens arbete här, och det är förstås fortsatt viktigt med enighet i medlemskretsen. Vi stöder fullt ut att en omförhandling av Nordirlandprotokollet inte är aktuellt. Den övergripande målsättningen är förstås även i fortsättningen att vi så småningom ska få en positiv och stabil relation med Storbritannien, men vi måste hålla på att vi ska stå fast vid den inre marknadens integritet.

Anf. 77 ORDFÖRANDEN:

Jag kan bara instämma i det statsrådet säger; det är viktigt att vi behåller vår position i den här frågan. Jag kan säga att Förenade kungariket har väldigt aktiva representanter runt omkring i EU i nämnda frågeställning.

Med dessa ord tackar jag statsrådet med medarbetare för närvaron vid dagens EU-nämndssammanträde och önskar lycka till vid kommande rådsmöte. Jag önskar naturligtvis även en trevlig helg. Vi får väl hoppas att solen lyser på er – just nu sitter vi ju i en bunker!

Anf. 78 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Tack, herr ordförande! Trevlig helg!

2021/22:46
17 juni

Anf. 79 ORDFÖRANDEN:
Detsamma!

Anf. 80 ORDFÖRANDEN:

Det har hänt grejer i den stora världen, och finansministern välkomnas till dagens EU-nämndssammanträde trots att det inte var planen från början.

Vi har svårt att hitta någon riktigt bra rubrik för denna dagordningspunkt, så finansministern får meddela vad rubriken är. Välkommen hit, finansministern, och var så god!

Anf. 81 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S):

Tack, herr ordförande! Jag väntar med att sätta rubriken tills jag är färdig, så hinner jag få ett förslag från mina medarbetare.

Först och främst: Tack för möjligheten att samråda med nämnden på distans från Ekofinmötet här i Luxemburg! Som jag sa till nämnden inför det här mötet har det pågått förhandlingar mellan det franska ordförandeskapet och Polen för att Polen ska kunna säga ja till ett beslut om en allmän inriktning gällande förslaget om ett minimiskattedirektiv. Förhandlingarna har, precis som vi trodde, pågått in i det sista, och mot slutet har vi från svensk sida intervenerat. Jag deltar vid EU-nämndens sammanträde för att förankra hur vi ser på förhandlingsresultatet.

Resultatet av förhandlingarna mellan det franska ordförandeskapet och Polen är nu att Polen är beredda att släppa sitt krav på koppling mellan pelare 1 och pelare 2. Det tycker vi är i högsta grad rimligt eftersom en sådan koppling inte är rättsligt möjlig.

För att släppa kravet på en sådan koppling kräver dock Polen att det läggs till en ny artikel i direktivet. Innebörden av den nya artikeln är dels att kommissionen senast den 30 juni 2023 ska lämna en rapport till rådet i vilken kommissionen ska göra en bedömning av hur implementeringen av pelare 1 går, dels att kommissionen, om det är lämpligt, ska lämna ett förslag om hur digitaliseringens utmaningar ska hanteras för det fall pelare 1 inte blir av.

Som ni säkert anar kan vi inte acceptera ett tillägg som skulle innebära att vi uppmanar kommissionen att komma med förslag om det inte blir något av pelare 1. Vi kan heller inte gå med på att det skulle finnas text i direktivet som innebär att vi ska antas acceptera framtida förslag från kommissionen oavsett hur ett sådant förslag skulle se ut.

>>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<<

>>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<<

Efter långa förhandlingar med det franska ordförandeskapet har vi fått till en ändring. Ändringen innebär att >>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<< bara erkänner att kommissionen har rätt att lägga fram ett förslag. Men det finns också ett tillägg med innebörden att medlemsstaterna inte på förhand har godkänt och kommer att säga ja till ett eventuellt förslag som kommissionen lämnar på eget initiativ.

Det franska ordförandeskapet skickade i går ut ett nytt kompromissförslag till medlemsstaterna inför dagens möte, där tillägget

nu finns med. Vi tycker att det nya kompromissförslaget kan accepteras givet läget, och vi är beredda att säga ja till ett beslut om en allmän inriktning då.

Eftersom det krävs enhällighet på skatteområdet bedömer vi att tillägget i grunden är till intet förpliktande. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Om det blir en överenskommelse i dag vill vi alltså lägga till ett uttalande till protokollet. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Med allt detta sagt vet vi inte om det blir ett beslut i dag eftersom Ungern verkar ha ändrat sin inställning i sista stund och nu säger nej. Det är dock ändå viktigt att få den här möjligheten att förankra handlingslinjen hos er om det skulle ske några ändringar inför mötet – vi ska veta om att Ungern har varit både emot och för och att de nu är emot igen. Vi vet fortfarande inte hur det sista kommer att landa inför beslut senare i dag.

Jag har nu ett rubrikförslag: Direktiv om införande av en global minimiskatt för multinationella företagsgrupper inom Europeiska unionen, Ekofinrådet den 17 juni 2022.

Anf. 82 ORDFÖRANDEN:

Tack, finansministern! Vi är extra glada för att du läste upp rubriken på slutet – man såg direkt att mungiporna gick upp på EU-nämndens ledamöter.

Anf. 83 MAGNUS EK (C):

Det är väl det sista här som är pudelns kärna, det vill säga om vi ifall det är nödvändigt kan acceptera den nya artikeln 55 a eller inte. Utan att vara mångordig eller upprepa det ministern redan har sagt: Vår mening är att vi kan göra det.

Anf. 84 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Vi har haft detta ärende uppe ett antal gånger nu. Jag uppfattade väldigt många inte, bör, kanske, att lägga ett eventuellt förslag och till intet förpliktande. Det låter ju bra, men jag vill ändå ställa kontrollfrågan: Detta är väl inte på något sätt bindande – det var väl därför finansministern sa alla dessa inte?

Anf. 85 BENGT ELIASSON (L):

Herr ordförande! Jag tackar för föredragningen.

Från Liberalernas sida kan vi ställa oss bakom det ställningstagande som finansministern har framfört eftersom det ger handlingsutrymme för senare delar. Om jag uppfattade alla inte, kanske och bör rätt tror jag att det ger oss bra möjligheter för framtiden att ta ställning senare.

Anf. 86 SVEN-OLOF SÄLLSTRÖM (SD):

Herr ordförande! Tack för dragningen, ministern!

Det är kanske till vissa ledamöters förtret som jag nu förlänger den här sammankomsten ytterligare någon minut, men i alla fall: Vi har inget att erinra vad gäller regeringens ståndpunkt. Däremot tycker jag inte att det är

till fyllest att vi får ärendet på mejl 1 timme och 23 minuter innan vi sätter oss ned för att ha sammanträde. Det kanske man får ta med sig till framtiden. Nu har vi lyckats knyta ihop detta med fackutskottet, så vi har inget ställningstagande mot regeringens ståndpunkt i det här fallet.

2021/22:46
17 juni

Anf. 87 ORDFÖRANDEN:

Som tidigare har nämnts verkar detta vara väldigt rörlig materia just nu, men det är ett bra inspel. Vi ska i alla lägen försöka se till att vi har material utsänt så tidigt som möjligt.

Anf. 88 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S):

Vi har ingen annan uppfattning; vi vill gärna dela material med nämnden så tidigt som möjligt, så att det kan ske en bra förankringsprocess. Problemet här är att förhandlingarna har pågått in i det sista. Vi har verkligen ansträngt oss för att påverka det franska kompromissförslaget, och då fick Sverige in ändringar i det. När det väl stod klart kände vi att vi ville förankra ståndpunkten ordentligt, så att det inte blir någon diskussion om att vi har slarvat med förankringen.

Vi bedömer dock verkligen att den här nya artikeln inte är bindande för vårt framtida agerande, och som vi påpekar krävs det enighet på skatteområdet. Kommer kommissionen med förslag om nya skatter har medlemsstaterna möjlighet att säga nej.

Anf. 89 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Tack för närvaron vid dagens EU-nämndssammanträde, finansministern! Lycka till i fortsättningen, och trevlig helg!

Anf. 90 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S):

Tack!

Innehållsförteckning

§ 1 Utrikes frågor

.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Utrikesminister ANN LINDE (S)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 4 Utrikesminister ANN LINDE (S)	1
Anf. 5 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 6 Utrikesminister ANN LINDE (S)	2
Anf. 7 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 8 Utrikesminister ANN LINDE (S)	3
Anf. 9 DANIEL RIAZAT (V).....	3
Anf. 10 KERSTIN LUNDGREN (C).....	3
Anf. 11 Utrikesminister ANN LINDE (S)	4
Anf. 12 DANIEL RIAZAT (V).....	4
Anf. 13 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 14 Utrikesminister ANN LINDE (S)	5
Anf. 15 HAMPUS HAGMAN (KD).....	7
Anf. 16 KERSTIN LUNDGREN (C).....	7
Anf. 17 BENGT ELIASSON (L)	8
Anf. 18 JESSIKA ROSWALL (M).....	9
Anf. 19 HANS ROTHENBERG (M).....	9
Anf. 20 MARKUS WIECHEL (SD).....	9
Anf. 21 SVEN-OLOF SÄLLSTRÖM (SD).....	10
Anf. 22 ANNIKA HIRVONEN (MP).....	10
Anf. 23 Utrikesminister ANN LINDE (S)	10
Anf. 24 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 25 KERSTIN LUNDGREN (C).....	12
Anf. 26 DANIEL RIAZAT (V).....	13
Anf. 27 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 28 SVEN-OLOF SÄLLSTRÖM (SD).....	13
Anf. 29 BENGT ELIASSON (L)	13
Anf. 30 Utrikesminister ANN LINDE (S)	14
Anf. 31 KERSTIN LUNDGREN (C).....	14
Anf. 32 Utrikesminister ANN LINDE (S)	14
Anf. 33 JESSIKA ROSWALL (M).....	14
Anf. 34 MARKUS WIECHEL (SD).....	14
Anf. 35 DANIEL RIAZAT (V).....	14
Anf. 36 KERSTIN LUNDGREN (C).....	15
Anf. 37 HAMPUS HAGMAN (KD).....	15
Anf. 38 ORDFÖRANDEN.....	15
Anf. 39 ORDFÖRANDEN.....	16
Anf. 40 Utrikesminister ANN LINDE (S)	16
Anf. 41 DANIEL RIAZAT (V).....	16
Anf. 42 JESSIKA ROSWALL (M).....	16
Anf. 43 ANNIKA HIRVONEN (MP).....	16
Anf. 44 HAMPUS HAGMAN (KD).....	16
Anf. 45 MARKUS WIECHEL (SD).....	16
Anf. 46 BENGT ELIASSON (L)	16
Anf. 47 KERSTIN LUNDGREN (C).....	16

Anf. 48 ORDFÖRANDEN.....	17	2021/22:46
Anf. 49 Utrikesminister ANN LINDE (S)	17	17 juni
Anf. 50 ORDFÖRANDEN.....	17	

§ 2 Allmänna frågor

.....	18
Anf. 51 ORDFÖRANDEN.....	18
Anf. 52 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	18
Anf. 53 ORDFÖRANDEN.....	18
Anf. 54 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	18
Anf. 55 ORDFÖRANDEN.....	18
Anf. 56 MIKAEL STRANDMAN (SD)	18
Anf. 57 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	19
Anf. 58 ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 59 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	19
Anf. 60 ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 61 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	19
Anf. 62 SVEN-OLOF SÄLLSTRÖM (SD)	21
Anf. 63 JESSIKA ROSWALL (M).....	21
Anf. 64 HANS ROTHENBERG (M).....	21
Anf. 65 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	21
Anf. 66 SVEN-OLOF SÄLLSTRÖM (SD)	22
Anf. 67 DANIEL RIAZAT (V).....	22
Anf. 68 ORDFÖRANDEN.....	22
Anf. 69 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	23
Anf. 70 SVEN-OLOF SÄLLSTRÖM (SD)	23
Anf. 71 ORDFÖRANDEN.....	23
Anf. 72 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	23
Anf. 73 ORDFÖRANDEN.....	24
Anf. 74 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	24
Anf. 75 ORDFÖRANDEN.....	24
Anf. 76 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	24
Anf. 77 ORDFÖRANDEN.....	25
Anf. 78 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	25
Anf. 79 ORDFÖRANDEN.....	26

§ 3 Ekonomiska och finansiella frågor

.....	27
Anf. 80 ORDFÖRANDEN.....	27
Anf. 81 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S).....	27
Anf. 82 ORDFÖRANDEN.....	28
Anf. 83 MAGNUS EK (C).....	28
Anf. 84 JESSIKA ROSWALL (M).....	28
Anf. 85 BENGT ELIASSON (L)	29
Anf. 86 SVEN-OLOF SÄLLSTRÖM (SD)	29
Anf. 87 ORDFÖRANDEN.....	29
Anf. 88 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S).....	29
Anf. 89 ORDFÖRANDEN.....	29
Anf. 90 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S).....	29